לאוין קיא טוש"ע י"ד סי

קפל סעיף ב: קפל סעיף ב: נה ג מיי׳ פי״א מהל׳ שגגות

הלכה ב:

גו ד מיי שם פ"ב הלכה ג

ופ״ח הלי ה:

תורה אור השלם

וְאֶל אִשְׁה בְּנִדַּת
טְמְאָתָה לֹא תִקְרַב לְגַלוֹת

עֶרְוָתָה: ויקרא יח יט 2. וְאָם שָׁכֹב יִשְׁכַב אִישׁ אֹתָה וּתְהִי נִדְּתָה עָלִיו

וְטְמֵא שָׁבְעַת יָמִים וְּכְל הַמִּשְׁבָּב אֲשָׁר יִשְׁבָּב עָלָיו יִטְמָא: ויקרא טו כד יִטְמָא:

.3. האמרים קרב אליר אל

תָּגָשׁ בִּי כִּי קְּדַשְׁתִּיךּ אֵלֶּה תָּגָשׁ בִּי כִּי קְדַשְׁתִּיךּ אֵלֶּה עָשֶׁן בְּאַפִּי אֵשׁ יֹלֶדֶת כָּל

מַטְמְאָתֶם וְלֹא יָמֶתוּ בָּטִמְאָתֶם בְּטַמְאָם אֶת

.5. והדוה בנדתה והזב את

נּ. וְנוּנְּלָוֹ בְּנְּיְנְיּוּ וְנוּנְּב אָוּנ זוֹבוֹ לַנְּכָר וְלַנְּקַבָּה וּלְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁבֵּב עִם טְמֵאָה:

רין א טריג. 6. וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אַהָרֹן

. 7. להַבִּדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין

הַּטְּהֹר וּבֵין הַתַּיָּה הַנָּאֱכֶלֶת וּבֵין הַתִּיָּה אֲשֶׁר לֹא תַּאָכֵל: ויקרא יא מז תַאָבֵל: ויקרא יא מז

וַאָּבֶּל: ויקּרְא יא מּז 8. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרְאַל לָאמר אִשָּׁה בִּי תַּוְרִיע וְיָלְדָה זְכָר וְטְמָאָה שִׁבְעת יָמִים בִּימֵי נְדַּת דְּוֹתְהּ

ימים בִּימִי נְדָּת דְּוֹתָה תִּטְמָא: ויקרא יב ב פַּ. (י) וּלְהַבְּדִיל בַּין הַקּּרֶש ובִין הַחֹל וֹבִין הַשְּׁמָא וּבַין הַשְּׁהוֹרוֹ (יִא) וּלְהוֹרֹת אָת בְּיַנִי יִשְׁרָאֵל אַת בְּל הַחָקִים משָׁה: יקרא י-י-א משָׁה: יקרא י-י-א משָׁה: יקרא י-י-א בִּי אֲנִי יִי אֶלֹהַיִּם הַרְּהַלְּשַׁתְם

תטמאו את נפשתיכם בכל

ַיְבֶּיְרֶץ הָרְמֵשׁ עֵל הָאָרֶץ: ויקרא יא מד ויקרא יא מד 11. אוֹ הוֹדַע אַלְיו חַטָּאתוֹ

אֲשֶׁר חָטָא בָּהּ וְהַבִּיא אֶת קַרְבָּנוֹ שְׂעִיר עִזִּים זְּכָר הָמֵים: ויקרא ד כֹּג

12. או נפש אשר תגע בכל

דְּבָר טָמֵא אוֹ בְנִבְלַת חַיְּה הָבָר טָמֵא אוֹ בְנִבְלַת חַיְּה טְמֵאָה אוֹ בְּנִבְלַת בְּהֵמָה

טמאה או בנבלת שרץ טְמֵא וְנֶעְלֵם מִמֶּנוּ וְהוּא טָמֵא וְגָעְלֵם מִמֶּנוּ וְהוּא טָמֵא וְאָשֵׁם: ויקרא ה ב

והתקדשתם ַרְיָּטְיָם דְרִשִׁים כִּי קָרוֹשׁ אָנִי וְלֹא

והייתם

בקרבתם לפני יי וימתו:

ישעיהו סה ה ַיִּוּם. 4. וְהִזַּרְתָּם אֶת בְּנֵי יִשְׂרְאֵל מִשָּמְאָתָם וְלֹא יָמֻתוּ

ויקרא טו לג

ג) ויבמות סב: ע"שו. ד) וביבמות סב: ובנדה סג: איתא רבא ובשאלתות איתא ר אבא], כ) [ענין עונה ע"ז עה.], 1) נדה כח:, 1) הוריות ה. בריתות יט., ה) ופסחים סו: יבמות נד: וש"כן, ע) ודף יו:ן, י) [ויקרא כג], ל) [רש"ש

גליון הש"ם תום' ד"ה לא וכו הא. מיחייב חמאת. עי' נ"ק לף מיחייב המאר. ב"ה מלי חום' ד"ה לא וכו' דלא קה ע"ב תוס' ד"ה מאי וזבחים דף קו ע"א תוס' ד"ה אזהרה:

רבינו חננאל

ואנן במקדש תנן. א״ל לא דמו להדדי ארוכה דמקדש חייב דשהי. וארוכה דנדה פטור דבעי למשהי עד שימות האבר. קצרה דמקדש פטור דלא שהה. קצרה דנדה חייב דלא שהה בהנאה ורצא בותאות ואקשינן וכי אביי בלא סמוך לוסתה מוקים לה למתני׳ דקתני הכא אנוס הוא. והא הוא דאמר חייב שתים ומשום דהוא סמוך לוסתה. ופרקינן כי אתמר דאביי בעלמא אתמר כגון ראבה בעיכות אתנו כגון דסבר שהיא אשתו ובא עליה ונמצאת אחותו. על זה אמר אביי אע"ג דכי אנוס הוא אין לפרוש מיד בהנאה מרובה אלא עד שימות אברו כדי שתהיה הנאתו מעוטה: ת"ר והזרתם את בני ישראל מיכן אמרו אזהרה לבני שיפרשו מנשותיהן סמוך לווסתן. וכמה אמר רבה עונה. ופירש משמיה דר׳ בטהרות כך אמרו ביין נסך. וכמה או יום או לילה. ואסיקנא לעולם י"ב שעה וזה השמועה בנדה פרק תינוקת שלא הגיע זמנה לראות וניסת. וכל שאינו פורש מאשתו עונה סמוך . בנים כבני אהרן מתים. וכל הפורש מאשתו כמו שאמרנו הויין לו בנים זכרים כו'. ר' יהושע בן לוי אומר הויין לו בנים הראוין להוראה כו'. משמיה דר' יוחנן אמרו כל המבדיל על הייז במוצאי שבת הוייז לו בנים זכרים כו׳. ר׳ יהושע אומר בנים הראויין להוראה. שנאמר להבדיל ילהורות: א"ר אלעזר כל המקדש עצמו בשעת תשמיש הויין לו בנים זכרים. שנאמר והתקדשתם וכתיתם קדושים וכתיב בתריה אשה כי תזריע וילדה זכר: **מתני'** ר' אליעזר אומר השרץ ונעלם ממנו כו'. מאי בינייהו אמר ממנו כו . מאי בינייהו אמו חזקיה שרץ ונבלה איכא בינייהו. פי׳ ר׳ אליעזר דייק מדכתיב או בנכלת שרץ טמא ונעלם ממנו בעינן עז דידע במה נטמא או בשרץ או בנבלה ואח״כ נעלם עקיבא דייק מדכתיב לכל טומאתו אשר יטמא בה ונעלם ממנו. כיון דידע האיטמי בטומאה בעולם חייב. ורמינן עלה איני התם דכתיב א הודע אליו בסמוך לוסתה כיון דמשמש מת חייב כי פירש באבר משום דלא דמו. דהא ארוכה דהכא פטור כקלרה דהתם וקלרה מת נמי חייב משמע מתוך פירושו דחייב שתים אפי' כי פירש דהכא חייב כארוכה דהתם: אלמא בשלא סמוך לוסקה. קאי באבר מת ולהכי אע"ג דחייב אכניסה מיחייב נמי אפרישה וכן מתני׳ דאי בסמוך לוסתה ושגג ביכולני לבעול הוה ליה שוגג בין אכניסה בין אפרישה דהוה ליה

לאסוהי אדעתיה שמא תאמר נטמאתי ואי משמש באבר מת בעריות חייב כי פריש באבר מת נמי ניחייב שאין כאן אונס: והאמר אביי. לעיל ש אמתניי חייב שתים ולא מלינן לאוקמיה אלא בסמוד לוסתה ובתלמיד חכם לזו ואין תלמיד חכם לזו כדאוקימנא לעיל: כי איתמר דאביי. דחייב שתים בעלמא איתמר ולאו אמתני׳ דאילו מתני׳ דכיון דמפליג בין פירש באבר מת לפירש בקושי בשלה סמוך לוסתה עסקינן והלכך פירש באבר מת פטור דאנוס הוא פירש בקושי חייב שהיה לו לפרוש בהנאה מועטת ודאמר אביי לעיל חייב שתים בעלמה היתמר מילתה בהפי נפשה והכי איתמר המשמש עם הטהורה בסמוך לוסתה ושגג ביכולני לבעול ואמרה לו נטמאתי חייב שתים ואין חילוק בין פירש בקושי לפירש מת דמשמש מת בעריות נמי חייב וזה בתחלתו נמי שוגג בשתיהן ובתלמיד חכם לזו ולא לזו כדאוקימנא [ע"א] דלא הוו שני זיתי חלב בהעלם אחד: שקל קלא. פיסת רגבים: פחק ביה. זרק בו: קרב אליך. עמוד בעלמך. לילני הדור היו אומרים לנביא עמוד בעצמך אל תגע בי שלא אטמאך שאתה קדוש ואני טמא. קדשתיך טמאתיך כמו (חגי ב) הן ישה חיש בשר קדש וכמו (דברים כב) פן תקדש: והורתם. והפרשתם כמו וינורו י : אוהרה לישראל וכו'. דסמיך ליה והדוה בנדתה בהחוא ענינא: עונה. במסכת נדה מפורש או יום או לילה אם וסתה ביום יפרוש כל היום ואם וסתה בלילה יפרוש כל הלילה והכי מפרש לה במסכת נדה בפרק האשה (דף סג:): ולהבדיל כו'. המבדיל בין טומאה לטהרה תלד חשתו זכר: להבדיל ולהורות. בענינא דשתויי יין כתיב ולהבדיל בין הקדש ובין החול בין הטמא וגו׳ ולהורות את בני ישראל: המקדש עלמו בחשמיש. דרך לניעות: שרץ ונכלה. טמא שרץ וטמא נכלה בידיעה שבתחלה ידע שנגע בשרץ או בנבלה אבל לא ידע באיזה מהן שגג י ואותה טומאה נעלמה כשאכל קדש: מה נפשך. משנה היא בכריתות [יט.] חלב ונותר לפניו אכל אחד מהן בשוגג ואינו יודע איזה מהן ושבת ויוה"כ עשה מלאכה באחד מהן ואינו יודע באיזה מהן אשתו נדה ואחותו עמו בבית שגג באחת מהן ואינו יודע באיזו מהן ר"א מחייב חטאת רבי יהושע פוטר אמר רבי אליעזר מה נפשך כו': אשר חטא והביא אמר רחמנא. או הודע אליו חטאתו אשר חטא בה והביא. והאי בה דקדריש רבי יהושע מפיק ליה

ר"א לקמן בשמעתין לדרשא אחרינא:

אלמא שלא בסמוך לוסתה עסקינן. פירש בקונטרס דאי ואנן במקדש סנן. והוה ליה למיתני נמי בנדה בהדה: ומשני א) [פפסים פב: ר"ה כה],

בעלמה היתמר דפירש מילתה בהפי נפשה היא והכי איתמר המשמש עם הטהורה בסמוך לוסתה ושגג ביכולני לבעול ואמרה לו נטמאתי חייב ב' ואין חילוק בין פירש בקושי לפירש מת ונראה שכן דעתו דכיון דבא עליה סמוך לוסתה מתחלה שגג בשתיהן אכניסה ואפרישה וכשאמרה לו נטמאתי הוי ידיעה בין שגגת כניסה לשגגת פרישה ששעת פרישה חשיבה שגגה אע"פ שיודע בשעת פרישה שהוא עכשיו בועל נדה כיון שע"י כניסה באה לו וקשיא דהא משמע לעיל דלא משכחת חייב ב' אלא בתלמיד חכם לזו ולא לזו ולהאי פירוש משכחת לה בתלמיד חכם לשניהן וכגון שפירש מת וי"ל דהא דאוקים בתלמיד חכם לזו ולא לזו משום לסבר משמש מת פטור ולא מיחייב שתים אלא בפירש מיד ומה שהזכיר כאן בקונטרס ובתלמיד חכם לזו ולא לזו כדאוקימנא משום פירש בקושי פירש כן אבל קשיא דבמסכת שבת שילהי פרק הזורק (דף קב.) גבי ההיא דמנן זה הכלל כל חייבי חטאות אינן חייבין עד שתהא תחלתן וסופן שגגה מוכח דאם זרק אבן ונזכר לאחר שיצאה מידו פטור ואף על גב שמתחלה יצאה מידו בשוגג ולא היה יכול להחזירה עוד ונראה לפרש דדייה מדקרי ליה אביי אנוס מכלל דבשלא סמוך לוסתה עסקינן דאי בסמוך לוסתה לא שייך למיקרייה אנוס כיון שפשע בשעת כניסה ולא מיפטר אלא משום דהויא חדא שגגה שהכל בא על ידי שגגה ראשונה ואם תאמר מי דחקו לאביי לאוקומה מתני׳ שלא בשעת וסתה ולפטור לגמרי היכא דפירש מת לוקמה בסמוך לוסתה ולוקי פטור דמתני׳ אפרישה וים לומר דלישנה דמתניתין משמע ליה דפטור לגמרי בשלח פירש מיד: אמר קרא ותהי נדתה עליו. מעליו דריש אבל מותהי לא דריש

דהא אילטריך לכדדריש בהחולץ (יבמות דף מט:) דאפי' בשעת נדתה קדושין תופסין בה: לא תעשה מנ"ל. "דלא מיחייב חטאת אא"כ יש בה לאו מידי דהוה אפסח ומילה:

מדבעי

בעינן עד דידע אי בשרץ איטמי אי בנבלה איטמי ורבי עקיבא סבר ילא בעינן עד דידע דכיון דידע דאיטמא בעולם לא צריך אי בשרץ איטמי אי בנבלה אישמי וכן אמר עולא שרץ ונבלה איכא בינייהו דעולא רמי דרבי אליעזר אדרבי אליעזר ומשני מי א"ר אליעזר בעינן עד דידע אי בשרץ איממי אי בנבלה איממי ורמינהי "אמר רבי אליעזר מה נפשך חלב אכל חייב נותר אכל חייב שבת חילל חייב יום הכפורים חילל חייב אשתו גדה בעל חייב אחותו בעל חייב אמר לו רבי יהושע הרי הוא אומר ייאו הודע אליו חמאתו אשר חמא בה יעד שיודע לך במה חמא ומשני התם אשר חמא והביא אמר רחמנא חמא כל שהוא הכא מכדי כתיב בבכל דבר ממא או בגבלת שרץ ממא למה לי שמע מינה בעינן עד דידע אי בשרץ איטמי אי בנבלה איטמי ורבי עקיבא יאיידי

פירש בסמוך גבי כי איתמר דאביי ואנן במקדש תנן אלא משום דלא דמי ארוכה דהכא קצרה דהתם וארוכה דהתם קצרה דהכא מתקיף לה רב הוגא בריה דרב נתן ומי אמר אביי אנום הוא אלמא בשלא סמוך לוסתה קאמרינן והא אביי דאמר חייב שתים אלמא בסמוך לוסתה עסקינן כי איתמר דאביי בעלמא איתמר בעא מיניה רבי יונתן בן יוםי בן לקוניא מרבי שמעון בן יוםי בן לקוניא אזהרה לבועל נדה מנין מן התורה שקל קלא פתק ביה אזהרה לבועל נדה יואל אשה בנדת שומאתה לא תקרב אלא אזהרה למשמש עם המהורה ואמרה לו נטמאתי דלא ניפריש מיד מנלן אמר חזקיה אמר קרא 2ותהי נדתה עליו אפי' בשעת נדתה תהא עליו אשכחן עשה לא תעשה מנלן אמר רב פפא אמר קרא לא תקרב לא תקרב נמי לא תפרוש הוא דכתיב יהאומרים קרב אליך אל תגש בי כי קדשתיד ∘ת"ר יוהזרתם את בני ישראל מטומאתם אמר רבי יאשיה מיכן אזהרה לבני ישראל שיפרשו מנשותיהן סמוך לוסתן וכמה אמר יחבה ייבונה א"ר יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי כל שאינו פורש מאשתו סמוך לוםתה אפילו הויין לו בנים כבני אהרן מתים דכתיב והזרתם את בני ישראל ממומאתם זוהדוה בנדתה וסמיך ליה יאחרי מות אמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל הפורש מאשתו סמוך לוסתה הויין לו בנים זכרים דכתיב להבדיל בין הטמא ובין המהור וסמיך ליה אשה כי תוריע וילדה זכר רבי יהושע בן לוי אמר הויין לו בנים ראויין להוראה דכתיב להבדיל ולהורות

מוסף רש"י

שקל קלא. פיסת רגנים, מוט"ל כלע"ז (ר"ה כה.) והזרתם את בני ישראל. חגים. עונה. אם רגילה לראות ביום אסורה כל היום ואם ביום אסורה כל היום ואם רגילה לראות בלילה אסורה כל הלילה (יבמות טב:). שרץ וגבלה. לפניו וידע שנגע באחד מהס ואינו יודע באיזה באחד מהס ואינו יודע באיזה מהם נגע וכשבה למקדש שכח הותו ומשילה נוכר (נדה כח:). ר' אליעזר סבר כו'. כ"ה דאוכר שם שרן סבר דבעינן עד דידע אם בשרן איטמי כו׳

ורב. יו שליעור מה נפשך אשתו נדה בעל חייב אחותו בעל חייב חלב אכל חייב נותר אכל חייב כו' כדתניגן בכריתות פ"ד. הנה לר' אליעזר לא בעי לידע במה חטא. ופרקי שאני ההם דכתיב או הודע אליו חטאתו אשר חטא בה כל דהו אבל הכא מכדי כתיב או נפש אשר תגע בכל דבר טמא וגר'. או בנבלת שרץ טמא ונעלם למה לי אלא ש"מ עד דידע אי בשרץ נגע אי בנבלה נגע. ור' עקיבא אמר לך מדאצטריך

אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל

המבדיל על היין במוצאי שבתות הויין לו

בנים זכרים דכתיב להבדיל בין הקדש ובין

החול וכתיב התם להבדיל בין הטמא ובין

המהור וסמיך ליה אשה כי תזריע רבי יהושע

בן לוי אמר בנים ראוין להוראה דכתיב

להבדיל ולהורות אמר רבי בנימין בר יפת

אמר רבי אלעזר כל המקדש את עצמו בשעת

תשמיש הויין לו בנים זכרים שנאמר

יוהתקדשתם והייתם קדושים וסמיך ליה

אשה כי תזריע: רבי אליעזר אומר השרץ

ונעלם ממנו כו': ימאי בינייהו אמר חזקיה

שרץ ונבלה איכא בינייהו ר' אליעזר סבר